

Resumé

En formand for et huslejenævn ønskede at blive formand igen for en ny periode hvilket han meddelte kommunen. Herefter holdt kommunalbestyrelsen møde om hvem kommunen ville indstille som formand. Ønsket om genbeskikkelse blev ikke nævnt på kommunalbestyrelsens møde, og kommunalbestyrelsen besluttede at indstille en anden person som statsamtet herefter beskikkede.

Den tidligere formand klagede til ombudsmanden over kommunens indstilling. Han begrundede klagen med at kommunen i sin beslutning havde inddraget hensynet til kandidatens partipolitiske tilhørsforhold, idet han mente at grunden til at han ikke var blevet genindstillet, var at han ikke længere var medlem af et bestemt parti. Han mente også at ønsket om genbeskikkelse burde have været nævnt for kommunalbestyrelsen.

Ombudsmanden lagde efter sin undersøgelse af sagen til grund at hensynet til kandidatens partipolitiske tilhørsforhold var indgået i kommunalbestyrelsens beslutning om hvem kommunen ville foreslå som formand for huslejenævnet. Det anså ombudsmanden for betænkeligt, og efter ombudsmandens opfattelse burde oplysningen om at den tidligere formand ønskede at fortsætte som formand, i den foreliggende situation havde været forelagt for kommunalbestyrelsen. (J.nr. 2000-3002-161).

Kommunes forslag til formand for huslejenævnet. Inddragelse af hensynet til kandidatens partipolitiske tilhørsforhold. Oplysningsgrundlag

Af de foreliggende akter fremgår bl.a. at denne sag angår Hvidovre Kommunalbestyrelses indstilling af formand for huslejenævnet i perioden fra den 1. januar 1998 til den 31. december 2001.

A's beskikkelse som formand for huslejenævnet udløb den 31. december 1997. A ønskede at fortsætte som formand i perioden fra den 1. januar 1998 til den 31. december 2001 hvilket nævnets sekretær i efteråret 1997 i et notat oplyste kommunaldirektøren om.

Københavns Statsamt (nu Statsamtet København) bad den 12. november 1997 kommunen om forslag med henblik på besættelse af hvervet i den kommende 4-års-periode.

Den 9. december 1997 afholdt Hvidovre Kommunalbestyrelse konstituerende møde. I den forbindelse besluttede kommunalbestyrelsen at indstille B som formand for huslejenævnet.

A hørte herom hvorfor han samme dag skrev til statsamtet. Af brevet fremgår:

”Jeg er formand for Hvidovre Huslejenævn og har været dette siden 1980. I forbindelse med indeværende periodes snarlige udløb, har jeg for nogen tid siden meddelt forvaltningen, at jeg er indstillet på at fortsætte - denne meddelelse gav såvel udlejer som lejerrepræsentant anledning til at udtrykke deres tilfredshed.

I dag har der været konstitueringsmøde i Hvidovre Kommunalbestyrelse, og det er kommet mig for øre, at jeg ikke indgår i konstitueringen ved indstilling som formand for huslejenævnet for en ny periode. Det er jeg naturligvis forundret over, men hvis jeg skal prøve med en forklaring, så kan det have med sagen at gøre, at jeg i perioden har udmeldt mig af Socialdemokratiet, fordi der fra ledende personer dér på et tidspunkt blev opstillet som forudsætning, at huslejenævnet er et politisk nævn. Det er jeg ikke enig i og mener i øvrigt at det er ’gift’ for huslejenævnens virke hvis det skulle være tilfældet.

Jeg tog konsekvensen og meldte mig ud i det mindste indtil udtalelsen blev dementeret og det blev den ikke. Endvidere har jeg som borger i en sag om noget helt andet 'talt Rom imod' og måske kan det have haft en betydning for nogen i denne forbindelse.

Nu forholder det sig imidlertid sådan, at det jfr. MBL § 36, stk. 2, er amtmanden der beskikker formanden og jeg skal derfor tillade mig at anbefale mig til en ny periode. Om fornødent vil jeg kunne få anbefalinger fra lejer- og udlejerrepræsentant og skulle der i øvrigt være behov for oplysninger eller andet står jeg selvsagt til rådighed.”

Den 10. december 1997 bekræftede statsamtet modtagelsen af brevet og meddelte samtidig at statsamtet afventede kommunens indstilling hvorefter statsamtet ville vende tilbage til A.

Kommunen sendte den 19. december 1997 sin indstilling til statsamtet.

Den 18. februar 1998 beskikkede statsamtet B som formand for huslejenævnet.

I brev af 19. februar 1998 meddelte A statsamtet at han forventede at få et skriftligt og begrundet afslag med ankevejledning.

Stiftamtmanden besvarede den 24. marts 1998 A's henvendelse af 9. december 1997 og senere henvendelser om beskikkelse af formand for huslejenævnet. Af svaret fremgår:

”

Jeg skal i den forbindelse oplyse, at det er fast praksis ved beskikkelse af medlemmer til huslejenævnene, at statsamtet følger indstillingen fra kommunen, medmindre åbenbare hensyn taler imod dette. Statsamtet fandt ikke i den aktuelle sag grundlag for at tilsidesætte kommunens indstilling, som derfor blev fulgt.

Ved statsamtets afgørelse lå der ikke nogen vurdering af de indstillede personers politiske tilhørsforhold, men alene en vurdering af, om disse personer ud fra en generel vurdering måtte vurderes som egnede til hvervet. Der lå således heller ikke i forbindelse med afgørelsen en stillingtagen til Deres egnethed, herunder om De var medlem eller ikke medlem af et politisk parti. Jeg vil endvidere gerne klart understrege, at statsamtet i forbindelse med beskikkelsen ikke på nogen måde er indgået i overvejelser om eller drøftelser med kommunen om Deres og kommunens eventuelle modsætningsforhold.

Som oplyst fulgte statsamtet den mangeårige praksis, hvorefter kommunens indstilling følges, medmindre konkrete forhold taler herimod.

Statsamtets afgørelse kan ikke indbringes for en anden myndighed.

Statsamtet ville umiddelbart efter meddelelsen af beskikkelsen orientere Dem herom, men umiddelbart efter modtog statsamtet Deres brev af 19. februar 1998, hvori De udtrykte forundring over beskikkelsen (som De må være blevet orienteret om ad anden vej), og endvidere oplyste, at beskikkelsen også var en overraskelse for den nybeskikkede formand.

”

A skrev til boligministeren den 12. marts 1998, og boligministeren svarede den 26. marts 1998. Af ministerens svar fremgår:

”

Jeg kan i denne forbindelse om boligreguleringslovens regler om udpegning af nævnsformand oplyse, at formanden beskikkes af amtmanden, at formanden skal have bestået juridisk embedseksamen og ikke må have særlig tilknytning til grundejer- eller lejerorganisationer eller være erhvervsmæssigt interesseret i ejendomshandler. Formanden skal endvidere have dansk indfødsret, være myndig og uberygtet, han må ikke være under værgemål efter værgemålslovens § 5 eller § 7, og endelig må hans bo ikke være under konkursbehandling.

Der er ikke i boligreguleringsloven fastsat regler om påklage af amtmandens udpegning af nævnsformand til anden administrativ myndighed.

Det er på denne baggrund min opfattelse, at sådanne klager i henhold til almindelige retsgrundsætninger om ulovbestemt rekurs kan indbringes for Indenrigsministeriet som overordnet myndighed.

”

Den 26. og 27. marts 1998 kommenterede A statsamtets svar af 24. marts 1998.

Af stiftamtmandens brev af 30. marts 1998 - som besvarede A's kommentarer - fremgår:

”

Med hensyn til spørgsmålet om der er foretaget et tilstrækkeligt skøn, skal jeg henvise til mit brev af 24. marts 1998, hvori jeg nærmere har redegjort for baggrunden for, hvorfor statsamtet beskikkede (B) som formand for nævnet.

Der er som anført ikke i forbindelse med beskikkelsen af ovennævnte foretaget et konkret skøn mellem to indstillede. Statsamtet valgte efter fast praksis at følge kommunens indstilling i sagen, idet der ikke var åbenbare hensyn, der talte herimod. På den baggrund er der som nævnt i mit tidligere brev til Dem, således slet ikke foretaget et konkret skøn i forhold til Deres person, herunder af Deres egnethed eller medlemskab/ikke medlemskab af et politisk parti.

I forbindelse med henvisningen til statsamtets faste praksis omkring formandsbeskikkelser skal jeg oplyse, at statsamtet, når ny formand og medlemmer hvert 4 år skal udnævnes, jfr. lov om midlertidig regulering af boligforholdene, § 36, stk. 2, skriver til kommunalbestyrelserne og udbeder sig forslag med henblik på besættelse af hvervene.

Denne faste praksis går i hvert fald tilbage til 1967, på hvilket tidspunkt Københavns Amt stod for beskikkelsen af formand og næstformand for huslejenævnet. Siden den tid har amtet og, efter at kompetencen til at udpege formanden og næstformanden overgik til statsamtet, statsamtet, i samtlige sager om beskikkelse af formand og næstformand i Hvidovre kommunes huslejenævn, udpeget de af kommunalbestyrelsen indstillede personer.

Jeg mener med ovenstående at have givet den fornødne dokumentation for statsamtets mangeårige praksis, som jeg ikke har fundet anledning til at fravige.

Med hensyn til Deres spørgsmål om, i hvor mange tilfælde der har været indstillet mere end én person, kan jeg oplyse, at der statsamtet bekendt ikke har været fortilfælde, hvor en privatperson har indstillet/anbefalet sig selv. Det følger formentlig af den ovenfor nævnte praksis, hvorefter amtet og senere statsamtet har overladt indstillingsretten til kommunalbestyrelserne.

Til Deres spørgsmål om, hvorvidt § 36, stk. 2, med denne praksis har nogen fornuftig mening, bemærkes, at bestemmelsen har den mening, at statsamtet står som garant for, at de beskikkede medlemmer af huslejenævnene opfylder lovens betingelser.

”

Den 2. april 1998 skrev A til Hvidovre Kommune og bad om aktindsigt. Kommunaldirektøren svarede A den 8. april 1998. Af brevet fremgår:

”I brev af 2. april 1998 om aktindsigt i sag om konstituering af huslejenævnet i Hvidovre Kommune har De efterlyst et notat fra huslejenævnets møde i oktober/november 1997, hvor De som formand og nævnsmedlemmerne meddeler at medlemmerne og formanden stiller op til en ny periode.

Endvidere ønsker De en redegørelse for, hvad der fra forvaltningens side er foretaget i anledning af notatet, herunder kopi af eventuelle ekspeditioner vedrørende notatet.

I den anledning skal det bekræftes, at undertegnede fra huslejenævnets sekretær har modtaget et håndskrevet notat med det ovenfor nævnte indhold og at notatets indhold er videregivet til borgmesteren.

Imidlertid er noten gået tabt, så det er ikke muligt at imødekomme Deres ønske om kopi.

Udpegning til huslejenævnet er sket på kommunalbestyrelsens konstituerende møde den 9. december 1997 i henhold til reglerne i §§ 36 og 37 i lov om midlertidig regulering af boligforholdene og den kommunale styrelseslovs §§ 25 og 26.”

A skrev den 14. april 1998 til borgmesteren. A anførte bl.a. at kommunens involvering i sagen strengt taget ikke var fornøden, og at der derfor burde været tilgået statsamtet meddelelse dels om at A ønskede at fortsætte, dels om kommunens begrundelse for at indstille den ene frem for den anden. A ønskede en forklaring på hvorfor han ikke blev genindstillet af kommunen, og at udtrykke sin skuffelse over at borgmesteren ikke havde takket ham for hans indsats gennem mange år. A sendte en kopi af brevet til medlemmerne af kommunalbestyrelsen med anmodning om stillingtagen.

Med brev af 17. april 1998 besvarede jeg A's henvendelser af 1. og 14. april 1998 om at statsamtet havde beskikket B - og ikke A - som formand for huslejenævnet. I A's henvendelser skrev han også om den indstilling som kommunen havde afgivet i sagen. I svaret meddelte jeg A at jeg, da Indenrigsministeriet og By- og Boligministeriet havde A's sager under behandling, fandt det mest hensigtsmæssigt at jeg ikke på daværende tidspunkt tog stilling til sagen (mit j.nr. 1998-0997-161).

Den 21. april 1998 svarede borgmesteren på A's brev af 14. april 1998. Af svaret fremgår:

”

Jeg må præcisere - som også kommunaldirektøren har gjort - at han har modtaget notatet fra huslejenævnets sekretær, og at notatets indhold er videregivet til mig.

Det er amtet, der udpeger formand og stedfortræder for formanden. Det sker efter fast praksis på grundlag af en indstilling fra kommunalbestyrelsen. Denne indstilling foretages på det konstituerende møde, og kommunalbestyrelsen er i sin indstilling kun bundet af lovens bestemmelser om, at de der indstilles, skal have bestået juridisk kandidateksamen, og ikke må have særlig tilknytning til grundejer- eller lejerforeninger eller være erhvervsmæssigt interesseret i ejendomshandler.

Jeg skal beklage, at kommunen ikke har takket dig for din indsats som formand for huslejenævnet. Det er en ren og skær forglemmelse, som jeg ikke kan beklage tilstrækkeligt. Den skete skade, vil jeg straks sørge for at få rettet op.”

I brev af 24. april 1998 bad A om at blive fritaget for forsøget på genopretning af den skete skade. Samtidig spurgte A borgmesteren om hvorfor han tidligere var blevet indstillet, men ikke denne gang. A spurgte også om hvad der havde kvalificeret B frem for ham idet både han og B opfyldte de formelle krav. A spurgte medlemmerne af kommunalbestyrelsen om det samme.

Den 7. maj 1998 svarede borgmesteren på et brev af 1. maj 1998 fra A. Af svaret fremgår:

”Som svar på dit brev af 1. maj 1998 kan jeg oplyse, at dine 2 breve var omdelt til samtlige kommunalbestyrelsesmedlemmer forud for kommunalbestyrelsens møde tirsdag den 28. april 1998.

Ved mødets start gjorde jeg kommunalbestyrelsens medlemmer opmærksom på brevene og bad de kommunalbestyrelsesmedlemmer, der måtte have bemærkninger eller kommentarer om at fremkomme med disse skriftligt inden for de nærmeste dage.

Da der ikke er indkommet bemærkninger eller kommentarer, må det konstateres, at kommunalbestyrelsen har taget brevene til efterretning.”

Med brev af 8. maj 1998 svarede S, medlem af Hvidovre Kommunalbestyrelse og formand for en lokal afdeling af Socialdemokratiet, på A's henvendelser til medlemmerne af kommunalbestyrelsen. Af brevet fremgår:

”

Tillad mig at svare i min egenskab af formand for Socialdemokratiet Hvidovre (X).

Når Hvidovre Kommune ansætter personale sker udvælgelsen helt efter kvalifikationer i relation til stillingen. Alt andet ville være forkert.

Heroverfor står, at når befolkningen i Hvidovre vælger kommunalbestyrelsens medlemmer sker det ud fra politisk tilhørsforhold, og der er såmænd ingen garanti for eller formelt krav om, at vi er egnede til jobbet. Sådan virker det repræsentative demokrati.

Jobbet som formand for Hvidovre huslejenævn er lidt af en mellemting mellem ovenstående.

Udvælgelsen sker politisk af kommunalbestyrelsen efter indstilling, men der er samtidigt et formelt krav om juridisk embedseksamen.

Konkret er der sket det, at Socialdemokratiet i Hvidovre blandt sine medlemmer har fundet en egnet person, der opfyldte det formelle krav, og indstillet vedkommende.

Det er vel ikke unaturligt at kommunalbestyrelsen herefter vælger vedkommende, når det betænkes, at Socialdemokratiet besætter 11 ud af 21 pladser.

Samme procedure blev - så vidt jeg er orienteret - også anvendt for 4 år siden, da du blev valgt. ”

A kommenterede brevet den 11. maj 1998. A anførte i den forbindelse at han var nødsaget til at træde ud af Socialdemokratiet fordi den nuværende borgmester på trods af opfordring fra ham ikke ville dementere en udtalelse om at huslejenævnet var et politisk udvalg. For at bevare troværdigheden blev A nødsaget til at melde sig ud. A var heller ikke vidende om at han for 4 år siden var blevet indstillet på den i brevet af 8. maj 1998 anførte måde. Samme dag skrev A til medlemmerne af kommunalbestyrelsen.

I brev af 13. maj 1998 besvarede S A's kommentarer. Af svaret fremgår:

”

Når jeg valgte at besvare Deres henvendelse iført min kasket som formand for Socialdemokratiet Hvidovre (X), var det fordi jeg følte, at jeg så mere frit og uformelt kunne fortælle hvordan verdenen ser ud i praksis.

Jeg fornemmer på Deres breve, at det, der fra min side var ment som en venlig oplysning, er kommet galt i halsen og jeg skal derfor gerne trække mig ud af denne sag, i sikker forvisning om, at De nok skal finde andre udveje for at komme af med Deres frustration over, at Socialdemokraterne ikke kunne gå ind for Deres kandidatur til posten som formand for huslejenævnet.”

Af borgmesterens brev af 19. maj 1998 fremgår:

”

Med hensyn til indstillingen af formand for huslejenævnet er dette sket på forslag af valggruppe, AFTC, da det efter mandatfordelingen i kommunalbestyrelsen tilkommer denne gruppe at foretage indstilling vedr. dette hverv.

Ved behandlingen af indstillingen fremkom ingen bemærkninger, der nærmere begrundede indstillingen. Der er heller ikke krav om, at indstillingen begrundes.”

Den 27. maj 1998 spurgte A borgmesteren bl.a. om hvorfor borgmesteren ikke havde fremsendt hans indstilling om eget kandidatur til statsamtet så statsamtet selv kunne prøve kandidaternes baggrund.

Borgmesteren svarede A den 28. maj 1998. Af svaret fremgår:

”Jeg skal hermed blot tilføje, at det er den d’Hondtske metode i den kommunale styrelseslov, der afgør, hvem der udpeger til hvilke poster.

Jeg anser hverken huslejenævn eller vurderingsråd osv. for politiske, selv om det er politikere, der har udpeget medlemmerne.

Jeg har ikke yderligere at tilføje til denne sag.

”

A skrev den 1. juni 1998 på ny til borgmesteren. A bad i den forbindelse om en forklaring på hvorfor borgmesteren havde smidt notatet fra efteråret 1997 væk, og hvorfor proceduren for indstilling af formand for huslejenævnet skulle ændres. A henviste til at han aldrig var blevet indstillet af Socialdemokratiet Hvidovre X - A var blevet indstillet via meddelelse fra forvaltningen efter at han selv havde udtrykt ønske om at fortsætte.

Den 2. juni 1998 klagede A til Tilsynsrådet for Københavns Amt over sagsforløbet i kommunen vedrørende indstillingen.

By- og Boligministeriet (tidligere Bolig- og Byministeriet) meddelte A den 3. juni 1998 at det fortsat var ministeriets opfattelse at der ikke var mulighed for at klage til By- og Boligministeriet over statsamtets beskikkelse af ny formand for huslejenævnet.

Samme dag skrev borgmesteren på ny til A. Af brevet fremgår:

”Til berigtigelse.

Jeg har intet notat smidt i papirkurven, men har mundtligt meddelt, at De havde fremsat ønske om at fortsætte.

”

A kommenterede borgmesterens brev med brev af 5. juni 1998 idet A anførte at hans indstilling kunne og burde have været fremlagt på mødet den 9. december 1997.

I brev af 11. juni 1998 bad tilsynsrådet kommunalbestyrelsen om en udtalelse, herunder om hvorvidt og i bekræftende fald på hvilken måde kommunalbestyrelsen havde været underrettet om A’s ønske om genbeskikkelse.

Borgmesteren svarede A den 15. juni 1998, hvilket A fremkom med bemærkninger til den 24. juni 1998.

Indenrigsministeriet besvarede den 19. juni 1998 A’s klage af 12. marts 1998 over dels sagsbehandlingen i Københavns Statsamt i forbindelse med beskikkelse af formanden for huslejenævnet, dels over sagsbehandlingstiden i statsamtet.

Af By- og Boligministeriets brev af 2. juli 1998 fremgår:

”I brev af 5.6.1998 har De på ny rettet henvendelse til Bolig- og Byministeriet, idet De har præciseret, at De ønsker en vejledende udtalelse vedrørende fortolkning af reglerne om beskikkelse af formand for huslejenævnet i relation til de problemstillinger, som De har markeret i de medsendte bilag.

De markerede afsnit drejer sig om amtmandens praksis, hvorefter kommunen anmodes om at pege på mulige kandidater til posterne som henholdsvis formand og suppleant for formanden for huslejenævnet. Det fremgår endvidere, at det er fast praksis, at amtmanden udpeger de kandidater, som kommunen har peget på, med mindre ’åbenbare hensyn’ eller ’konkrete forhold taler herimod’.

Bolig- og Byministeriet skal i denne anledning fremkomme med en vejledende udtalelse.

Det fremgår af boligreguleringslovens § 36, stk. 2, at formanden beskikkes af amtmanden.

Reglerne om amtmandens kompetence til at udpege formanden for huslejenævnet kom ind i lejeloven sammen med reglerne om nedsættelse af huslejenævn i kommunerne ved lov om leje nr. 251 af 14.6.1951.

Det fremgår af betænkning angående leje- og boliganvisningslovgivningen samt lovgivningen om statens støtte til boligbyggeriet, afgivet af udvalget vedrørende lejeforhold, boliganvisning og statens støtte til boligbyggeriet i forbindelse [med] tilblivelsen af lov om leje nr. 251 af 14.6.1951, p. 88 vedrørende lovens § 70, at reglerne om valget af nævnets formand tilsigter at sikre, at valget sker efter rent saglige upartiske linier, således at nævnet kan nyde ubetinget tillid i befolkningen.

Det er på denne baggrund Bolig- og Byministeriets opfattelse, at det ikke kan anses for at stride mod boligreguleringslovens § 36, stk. 2, at amtmanden i forbindelse med beskikkelse af formand og suppleant for formanden for huslejenævnet anmoder kommunen om at pege på mulige kandidater til posterne. Der er således efter ministeriets opfattelse tale om en almindelig udbredt og hensigtsmæssig praksis.

Amtmanden skal selvsagt, såfremt der beskikkes kandidater, som kommunen har peget på, påse, at de pågældende opfylder de almindelige habilitetskrav i boligreguleringslovens § 36, stk. 2, 2. og 3. pkt.

Det er samtidig Bolig- og Byministeriets opfattelse, at amtmanden er forpligtet til at påse, at de kandidater, som kommunen har peget på, er udvalgt efter saglige kriterier, idet der i modsat fald vil opstå risiko for, at amtmandens beskikkelse ikke vil opfylde de almindelige forvaltningsretlige krav til en sådan afgørelse.

Endelig følger det af almindelige forvaltningsmæssige principper, at amtmanden blandt de mulige emner skal beskikke den person, som amtmanden skønner vil være bedst egnet til at varetage formandshvervet.”

A skrev den 6. juli 1998 til mig at der nu forelå endelige svar fra begge ministerier. Den 17. juli 1998 svarede jeg A (mit j.nr. 1998-1991- 161). Af svaret fremgår bl.a. at tilsynsrådet for Københavns Amt havde A's klage over kommunens indstilling om beskikkelse af formand for huslejenævnet under behandling, og at jeg ikke på daværende tidspunkt fandt det hensigtsmæssigt at behandle klagen over at statsamtet den 18. februar 1998 ikke beskikkede A som formand.

Den 7. september 1998 udtalte kommunalbestyrelsen sig til tilsynsrådet. Af udtalelsen fremgår:

”

Det bemærkes, at indstillingen er besluttet af Kommunalbestyrelsen i enighed og at indstillingen ikke er begrundet. Kommunalbestyrelsen finder ikke, at indstillingen efter gældende regler skal begrundes.

Huslejenævnets formand beskikkes, for så vidt angår Hvidovre Kommune, af amtmanden jf. § 36 stk. 2 i lov om midlertidig boligregulering. Formanden skal have bestået juridisk kandidateksamen og må ikke have særlig tilknytning til grundejer- eller lejerforeninger eller være erhvervmæssigt interesseret i ejendomshandler jf. samme bestemmelse.

Der er ikke, som det er sket for de to andre medlemmer af huslejenævnet, foretaget indkaldelse af emner/kandidater til formandsposten og der ses ikke at eksistere regler herom eller regler om opstilling af kandidater.

Til (A)'s bemærkninger vedrørende et notat om, at han og de to nævnsmedlemmer ønskede at fortsætte for en ny periode, skal det oplyses, at kommunaldirektøren i et brev af 8. april 1998 til (A) har bekræftet, at kommunaldirektøren fra huslejenævnets sekretær har modtaget et håndskrevet notat med det ovenfor nævnte indhold.

Notatet er gået tabt, men kommunaldirektøren har mundtligt videregivet indholdet til Borgmesteren.

Borgmesteren har i skrivelse af 3. juni 1998 til (A) til berigtigelse af dennes skrivelse af 2. juni 1998 meddelt, at hun ikke har 'smidt noget notat i papirkurven', men mundtligt har fået meddelt, at (A) havde fremsat ønske om at fortsætte.

På ovenstående baggrund finder Kommunalbestyrelsen således ikke, at der er sket fejl ved indstillingen af (B) til formand for Huslejenævnet i Hvidovre, eller, at (A) skulle have haft krav på at blive indstillet.

De nævnte skrivelser af 8. april 1998 og 3. juni vedlagt i kopi.

I Kommunalbestyrelsens møde d. 25. august 1998 er det fra Venstre bemærket, at Venstre kan godkende udkast til skrivelse til Tilsynsrådet med følgende mindretalsudtalelse, der bedes medsendt til Tilsynsrådet: 'Venstre havde *undladt at stemme for* den af Socialdemokratiet indstillede nye formand for huslejenævnet ved det konstituerende kommunalbestyrelsesmøde den 9. december 1997, der i øvrigt skete efter forholdsvalgmetoden, såfremt der på daværende tidspunkt var blevet rejst berettiget tvivl om sagligheden i ikke at indstille (A) til posten.

Der henvises til skrivelse af 8. maj 1998 fra et kommunalbestyrelsesmedlem og formand for Socialdemokratiet Hvidovre (X), stilet til (A).”

Med brev af 14. september 1998 kommenterede A kommunalbestyrelsens udtalelse. A gjorde i den forbindelse gældende at hans ønske om genbeskikkelse burde have været forelagt for kommunalbestyrelsen, og at der i den udstrækning det ikke skete, var sket en ulovlig forvaltningsretlig handling.

Af kommunens udtalelse af 7. oktober 1998 fremgår:

”Ved telefonisk henvendelse d. 18. september 1998 vedrørende klage fra (A) over behandling af sag vedrørende indstilling om beskikkelse af formand for Hvidovre Huslejenævn er der fra Tilsynsrådet anmodet om, at det oplyses

- hvornår kommunaldirektøren har underrettet borgmesteren om indholdet af det notat, som er omtalt i Kommunalbestyrelsens brev af 7. september 1998 samt

- om det i Kommunalbestyrelsens konstituerende møde d. 9. december 1997 er nævnt, at (A) havde fremsat ønske om at fortsætte som formand for huslejenævnet.

I den anledning skal det meddeles, at videregivelsen af indholdet af notatet er sket i fortsættelse af modtagelsen og inden det konstituerende møde.

Endvidere skal det oplyses, at ønsket ikke er nævnt i mødet.

”

Tilsynsrådet for Københavns Amt afgav udtalelse den 23. december 1998. Af udtalelsen fremgår:

”

Som det fremgår af nedenstående omtale af lovgrundlaget, er det en almindelig udbredt praksis, at der til brug for Statsamtets beskikkelse af formand for huslejenævnet indhentes en indstilling fra den pågældende kommune. Denne fremgangsmåde er ikke foreskrevet i reglerne om nedsættelse af huslejenævn i lov om midlertidig boligregulering, og der er ikke fastsat særlige regler om kommunalbestyrelsens behandling af en sådan anmodning om en indstilling. Der er således heller ikke bestemmelser om, at personer, som måtte være interesseret i at blive beskikket som formand, kan eller skal rette henvendelse til kommunalbestyrelsen herom. Tilsynsrådet har på denne baggrund ikke fundet tilstrækkeligt grundlag for at udtale, at borgmesterens undladelse af at nævne Deres ønske om genbeskikkelse på kommunalbestyrelsens møde den 9. december 1997 var i strid med lovgivningen.

Det er imidlertid Tilsynsrådets opfattelse, at det var i strid med den kommunale styrelseslov, at beslutningen om, hvem der skulle indstilles til hvervet som formand for huslejenævnet, blev truffet efter forholdstalsvalgmetoden.

Der henvises herved til, at anvendelse af forholdstalsvalgmetoden ifølge styrelseslovens § 25, stk. 1 forudsætter, at kommunalbestyrelsen skal vælge mindst 2 personer til samme udvalg, kommission, bestyrelse m.v.

Den omstændighed at der tillige skal udpeges en suppleant for formanden medfører ikke, at forholdstalsvalgmetoden kan anvendes, idet valg af formand og valg af suppleant betragtes som to selvstændige valg.

Det fremgår endvidere af bestemmelsen, at forholdstalsvalg kun anvendes i de situationer, hvor kommunalbestyrelsen selv skal vælge medlemmer til udvalg, kommissioner, bestyrelser m.v. Bestemmelsen omfatter derimod ikke de situationer, hvor kommunalbestyrelsen blot skal afgive indstilling om, hvem der skal vælges.

Beslutningen om, hvem der skulle indstilles til hvervet som formand for huslejenævnet burde derfor efter Tilsynsrådets opfattelse være foretaget ved almindelig flertalsafstemning, jfr. styrelseslovens § 11, stk. 3, hvorefter beslutninger træffes ved stemmeflertal, hvor intet andet særligt er bestemt.

Tilsynsrådet finder ikke tilstrækkeligt grundlag for i medfør af styrelseslovens § 61 at annullere kommunalbestyrelsens beslutning. Der er herved lagt vægt på, at ingen af kommunalbestyrelsens medlemmer protesterede mod den anvendte fremgangsmåde.

Tilsynsrådet har ikke fundet tilstrækkeligt grundlag for at anse kommunalbestyrelsens beslutning om indstilling af cand.jur. (B) for usaglig.

Der er herved lagt vægt på, at den omstændighed, at en person er medlem af et bestemt politisk parti, ikke i sig selv er afgørende for bedømmelsen af den pågældendes egnethed til hvervet, og at der ikke er fremkommet andre oplysninger, der kan give anledning til tvivl om, at den pågældende vil kunne udføre hvervet på tilfredsstillende måde.

”

A klagede til mig den 29. december 1998. A anførte bl.a. at tilsynsrådet havde undladt at inddrage det forhold at kommunalbestyrelsen ikke havde fået forelagt hans ønske om genbeskikkelse. A anførte også at han i god tid havde gjort statsamtet opmærksom på kommunens sagsbehandling, og at kommunens sagsbehandling var af en sådan karakter at det netop var i en sådan situation at amtmanden havde betydning. Den 22. januar 1999 sendte jeg klagen videre til Indenrigsministeriet med henblik på at ministeriet fik lejlighed til at udtale sig om sagen (mit j.nr. 1998-3919-161).

Den 26. januar 1999 besluttede kommunalbestyrelsen at tage tilsynsrådets udtalelse til efterretning.

I brev af 21. maj 1999 bad Indenrigsministeriet tilsynsrådet om en udtalelse, herunder bl.a. om hvorvidt tilsynsrådet fandt at det beslutningsgrundlag hvorpå Hvidovre Kommunalbestyrelse traf beslutning på mødet den 9. december 1997 om indstilling til statsamtet, var tilstrækkeligt.

Jeg sendte den 26. maj 1999 A's brev af 14. maj 1999 videre til Indenrigsministeriet som en anmodning fra A om at sagen blev fremskyndet (mit j.nr. 1999-1514-100).

Tilsynsrådets udtalte den 24. juni 1999 følgende til Indenrigsministeriet:

”

Tilsynsrådet finder ikke grundlag for at anse det beslutningsgrundlag, hvorpå Hvidovre Byråd traf beslutning, for utilstrækkeligt.

Der henvises herved til, at der ikke er fastsat særlige regler for kommunens behandling af sager om indstilling til hvervet som huslejenævnensformand, og at det inden for vide grænser er byrådet selv, der afgør, om der foreligger et tilstrækkeligt beslutningsgrundlag. Der henvises endvidere til Tilsynsrådets udtalelse af 23. december 1998, hvoraf fremgår, at rådet ikke fandt tilstrækkeligt grundlag for at udtale,

at borgmesterens undladelse af at nævne den hidtidige formands ønske om genbeskikkelse, var i strid med lovgivningen.

Tilsynsrådet kan i øvrigt henholde sig til sin udtalelse af 23. december 1998.

”

Den 4. oktober 1999 sendte jeg A's breve af 3. og 29. september 1999 videre til Indenrigsministeriet som en anmodning fra A om at han modtog svar på sine henvendelser (mit j.nr. 1999- 1514-100).

I brev af 22. oktober 1999 oplyste Indenrigsministeriet A om at der måtte forventes at gå endnu to til fire måneder før ministeriet afgav udtalelse i sagen, hvilket skyldtes at der for tiden var et stort antal sager under behandling i ministeriet. Samme dag sendte Indenrigsministeriet tilsynsrådets udtalelse til A.

A fremkom med kommentarer til Indenrigsministeriets brev den 27. oktober 1999 idet han bl.a. skrev om årsagen til at hans ønske om genbeskikkelse ikke blev nævnt for kommunalbestyrelsen. A fik intet officielt at vide herom eller svar på ønsket om at blive indstillet.

Samme dag klagede A til mig over Indenrigsministeriets sagsbehandlingstid. Den 30. november 1999 afsluttede jeg min behandling af sagen idet jeg ikke mente at der på daværende tidspunkt var tilstrækkeligt grundlag for at kritisere Indenrigsministeriets sagsbehandlingstid, jf. § 16, stk. 1, i ombudsmandsloven (mit j.nr. 1999-1514-100).

Af Indenrigsministeriets udtalelse af 23. februar 2000 fremgår:

”

1. Tilsynsrådet for Københavns Amts udtalelse af 23. december 1998 om Hvidovre Kommunes indstilling om beskikkelse af formand for huslejenævnet

Det tilsyn, som de kommunale tilsynsmyndigheder udøver over for kommunerne, er et retligt tilsyn. Tilsynet omfatter kun spørgsmål om, hvorvidt der er sket en tilsidesættelse af lovgivningen, herunder offentligretlige retsgrundsætninger, jf. § 61 i lov om kommunernes styrelse (lovbekendtgørelse nr. 810 af 28. oktober 1999).

De kommunale tilsynsmyndigheder kan ikke tage stilling til, om kommunernes sagsbehandling er rimelig eller hensigtsmæssig, eller til spørgsmål vedrørende skønsudøvelsen, så længe skønnet udøves inden for de rammer, der er fastsat i lovgivningen.

Indenrigsministeriet er ikke almindelig klageinstans i forhold til tilsynsrådene, men ministeriet fører tilsyn med, at tilsynsrådene ikke tilsidesætter lovgivningen, og at tilsynsrådenes udtalelser ikke er udtryk for en urigtig retsopfattelse eller hviler på et urigtigt faktisk grundlag, jf. § 61 a i lov om kommunernes styrelse.

1. Hvidovre Kommunes sagsbehandling i forbindelse med indstilling om beskikkelse af formand for huslejenævnet

Det er en almindelig kommunalretlig grundsætning, at der til brug for en kommunalbestyrelses stillingtagen til en sag skal foreligge det materiale, der er nødvendigt for, at kommunalbestyrelsens medlemmer kan træffe deres beslutning på et forsvarligt grundlag.

Spørgsmålet om, hvorvidt materialet må anses som tilstrækkeligt, afgøres inden for vide rammer endeligt af kommunalbestyrelsen.

Der kan henvises til Lov om kommunernes styrelse med kommentarer, 3. udgave, 2000, side 30 og 299 ff.

Indenrigsministeriet finder på denne baggrund ikke grundlag for at fastslå, at kommunalbestyrelsens beslutningsgrundlag i sagen har været utilstrækkeligt som følge af den manglende oplysning om, at De ønskede at blive indstillet som formand for huslejenævnet i en ny periode.

De har anført, at Hvidovre Kommune ved beslutningen om indstilling af en kandidat til hvervet som formand for huslejenævnet har lagt vægt på, at den pågældende var medlem af Socialdemokratiet, og at grunden til, at De ikke på ny blev indstillet til formandshvervet var, at De havde meldt Dem ud af partiet.

§ 36, stk. 1 og 2, i lov om midlertidig boligregulering (lovbekendtgørelse nr. 913 af 17. oktober 1996 som senest ændret ved lov nr. 970 af 17. december 1997) havde, da statsamtet den 18. februar 1998 beskikkede formanden for Huslejenævnet i Hvidovre, følgende ordlyd:

’§ 36. Et huslejenævn skal bestå af en formand og to andre medlemmer.

Stk. 2. Formanden beskikkes af amtmanden, i København af overpræsidenten. Formanden skal have bestået juridisk kandidateksamen. Han må ikke have særlig tilknytning til grundejer- eller lejerorganisationer eller være erhvervsmæssigt interesseret i ejendomshandler.’

Den oprindelige bestemmelse om amtmandens beskikkelse af formanden for huslejenævnet fandtes i § 70, stk. 2, i lov nr. 251 af 14. juli 1951 om leje. Bestemmelsen havde følgende ordlyd:

’Stk. 2. Nævnet skal bestå af en formand og 2 andre medlemmer. Formanden, der ikke må have særlig tilknytning til grundejer- eller lejerorganisationer eller være erhvervsmæssigt interesseret i ejendomshandel, vælges af amtmanden (i København overpræsidenten).’

Af bemærkningerne hertil (Rigsdagstidende 1950-51, tillæg A. sp. 7685) fremgår bl.a. følgende:

’Reglerne om valget af nævnets formand og øvrige medlemmer tilsigter at sikre, at valget sker efter rent saglige, upartiske linier, således at nævnet kan nyde ubetinget tillid i befolkningen.’

Tilsvarende fremgår det af udkast til lejelov med bemærkninger, som findes i betænkning af 25. maj 1951 angående leje- og boliganvisningslovgivningen samt lovgivningen om statens støtte til boligbyggeriet.

Af betænkningen fremgår endvidere bl.a. følgende (side 12):

’Med hensyn til nævnets sammensætning mener udvalget, at denne bør være således, at der sikres ligelig repræsentation af grundejere og lejere. Endvidere tillægger udvalget det betydelig vægt, at nævnene bliver i stand til at arbejde med fornøden smidighed og hurtighed, og man foreslår derfor, at det enkelte nævn kun kommer til at bestå af en formand og 2 andre medlemmer. For at nævnene kan arbejde uden unødige gnidninger, er det af største betydning, at valget af medlemmer sker på en sådan måde, at nævnet kan nyde tillid i befolkningen. Det foreslås derfor at lade formanden udpege af amtmanden og således at det sikres, at der ikke som følge af tilknytning til grundejer- eller lejerorganisationer eller i kraft af erhvervsmæssige interesser kan rejses tvivl om hans upartiskhed.’

Kravet om at formanden for huslejenævnet skal have juridisk embedseksamen, blev indføjet i loven ved lov nr. 77 af 31. marts 1965.

Det fremgår således af bemærkningerne til den bestemmelse i lejeloven fra 1951, der svarede til § 36 i lov om midlertidig boligregulering, at reglerne om valg af nævnets formand og øvrige medlemmer skal sikre, at valget sker efter rent saglige, upartiske linier, således at nævnet kan nyde ubetinget tillid i befolkningen. Det fremgår af den betænkning, der lå til grund for loven, at tilliden til formanden for huslejenævnet blev foreslået sikret ved, at der ikke som følge af tilknytning til grundejer- eller lejerorganisationer eller i kraft af erhvervsmæssig interesse i ejendomshandel, kunne rejses tvivl om formandens upartiskhed.

Når kommunalbestyrelsen foretager valg og indstilling til forskellige hverv, skal kommunalbestyrelsen lægge vægt på, hvorvidt den, der vælges eller indstilles, opfylder de krav, der efter den relevante lovgivning stilles til den, der skal varetage det pågældende hverv.

Ved indstillingen til hvervet som formand for Huslejenævnet i Hvidovre skulle Hvidovre Kommunalbestyrelse således lægge vægt på, om vedkommende opfyldte kravene i § 36, stk. 2, i lov om midlertidig boligregulering, dvs. han skulle være jurist og måtte ikke have særlig tilknytning til grundejer- eller lejerorganisationer eller være erhvervsmæssigt interesseret i ejendomshandler.

Bolig- og Byministeriet har i sin udtalelse i sagen anført, at reglerne om valget af huslejenævnets formand tilsigter at sikre, at valget sker efter rent saglige, upartiske linier, og at det på denne baggrund ikke kan anses for at være i strid med § 36, stk. 2, i lov om midlertidig boligregulering, at statsamtsmanden i forbindelse med beskikkelse af formand for huslejenævnet anmoder kommunen om at pege på mulige kandidater, samt at dette er en almindeligt udbredt og hensigtsmæssig praksis.

Indenrigsministeriet har forstået Bolig- og Byministeriets udtalelse således, at det ikke i sig selv anses for at være usagligt, at der i forbindelse med indstilling af en person som formand for huslejenævnet lægges vægt på den pågældendes partitilhørsforhold.

Indenrigsministeriet har herved lagt vægt på, at kommunalbestyrelsen er et politisk valgt organ, og at det derfor er nærliggende, at de politiske partier, der er repræsenteret i kommunalbestyrelsen, med henblik på kommunalbestyrelsens beslutning om indstilling til hvervet som formand for huslejenævnet, peger på kandidater, der er medlemmer af eller på anden måde har tilknytning til det enkelte parti.

Efter de foreliggende oplysninger, herunder navnlig formanden for Socialdemokratiet Hvidovre (X) og medlem af Hvidovre Kommunalbestyrelse, (S)'s brev af 8. maj 1998 til Dem, lagde Socialdemokratiet vægt på, at partiets kandidat til hvervet som formand for huslejenævnet var medlem af Socialdemokratiet.

På denne baggrund finder Indenrigsministeriet ikke grundlag for at antage, at Hvidovre Kommunalbestyrelse, der ved indstillingen om beskikkelse til hvervet som formand for huslejenævnet kun fik forelagt en kandidat, har inddraget usaglige hensyn i forbindelse med beslutningen om indstilling.

Indenrigsministeriet har ikke herved taget stilling til statsamtsmandens afgørelse om beskikkelse af formanden for huslejenævnet.

Indenrigsministeriet er endvidere enigt med Tilsynsrådet for Københavns Amt i, dels at Hvidovre Kommunalbestyrelsens beslutning om indstilling til hvervet som formand for huslejenævnet burde være foretaget ved almindelig flertalsafstemning og ikke ved forholdstalsvalg, dels at der ikke som følge heraf var grundlag for at annullere Hvidovre Kommunalbestyrelsens beslutning. Indenrigsministeriet kan herved henholde sig til den af tilsynsrådet anførte begrundelse.

2. Spørgsmålet om inhabilitet i forbindelse med Tilsynsrådet for Københavns Amts behandling af sagen vedrørende Hvidovre Kommunes indstilling om beskikkelse af formand for huslejenævnet

Sammenfattende finder Indenrigsministeriet således ikke grundlag for at antage, at Tilsynsrådet for Københavns Amt har tilsidesat lovgivningen, eller at tilsynsrådets udtalelse er udtryk for en urigtig retsopfattelse eller hviler på et urigtigt faktisk grundlag.

II. Københavns Statsamts afgørelse af 18. februar 1998 om beskikkelse af ny formand for Huslejenævnet i Hvidovre Kommune og sagsbehandlingen i forbindelse hermed.

Statsamternes afgørelser kan således som udgangspunkt, med mindre andet er fastsat i loven, påklages til det ministerium, hvorunder den pågældende lovgivning henhører.

Det er imidlertid på baggrund af det ovenfor anførte Indenrigsministeriets opfattelse, at Indenrigsministeriet ikke kan behandle Deres klage over statsamtets afgørelse om beskikkelse af formanden for huslejenævnet.

”

Samme dag rettede A på ny henvendelse til mig. A mente at hans klage måtte føre til at kommunalbestyrelsens indstilling var ugyldig fordi kommunalbestyrelsen ikke var oplyst om hans

ønske om genbeskikkelse. A mente også at amtmandens beskikkelse af B måtte være ugyldig fordi A's brev af 9. december 1997 til statsamtet ikke blev taget i betragtning.

Hvidovre Kommunalbestyrelse tog den 21. marts 2000 Indenrigsministeriets udtalelse til efterretning. Med brev af 31. maj 2000 klagede A på ny til mig.

Den 14. juni 2000 meddelte By- og Boligministeriet at ministeriet havde taget Indenrigsministeriets udtalelse til efterretning og på den baggrund besluttet at tage A's klage over statsamtets beskikkelse af ny formand for huslejenævnet op til realitetsbehandling.

I brev af 19. juni 2000 henviste jeg A til - for så vidt angik hans klage over afsnit II i Indenrigsministeriets udtalelse af 23. februar 2000 - at afvente By- og Boligministeriets afgørelse. Jeg mente ikke at det var hensigtsmæssigt at jeg på daværende tidspunkt indledte en egentlig ombudsmandsundersøgelse i anledning af A's klage over den resterende del af A's klage (afsnit I i Indenrigsministeriets udtalelse) på grund af den tætte sammenhæng mellem de forhold der klagedes over (mit j.nr. 2000-0771-161).

A skrev igen til mig den 28. august 2000 og den 8. september 2000. Den 13. september 2000 bad jeg A i tilslutning til mit brev af 19. juni 2000 om på ny at afvente By- og Boligministeriets afgørelse (j.nr. 2000-2653-161).

Af By- og Boligministeriets afgørelse af 21. september 2000 fremgår at statsamtets afgørelse om beskikkelse led af en væsentlig retlig mangel. Ministeriet mente dog ikke at manglen burde føre til ugyldighed.

Den 25. september 2000 klagede A til mig over Indenrigsministeriets udtalelse af 23. februar 2000 og By- og Boligministeriets afgørelse af 21. september 2000.

Jeg bad den 1. november 2000 Indenrigsministeriet om en udtalelse i anledning af klagen over udtalelsen af 23. februar 2000. Af mit brev fremgår bl.a.:

”Jeg beder om at Indenrigsministeriet forinden indhenter en udtalelse fra Tilsynsrådet for Københavns Amt og Hvidovre Kommune.

Jeg beder særligt om en uddybning af ministeriets udtalelse om Hvidovre Kommunes oplysningsgrundlag i forbindelse med indstillingen om beskikkelse af formand for huslejenævnet. Jeg henviser i den forbindelse til det som er anført i Lov om kommunernes styrelse med kommentarer, 3. udgave, 2000, s. 122, om oplysningsgrundlaget i ansættelsessager.

Jeg beder desuden særligt om en udtalelse om ministeriets opfattelse hvorefter kommunen ikke inddrog usaglige hensyn i forbindelse med indstillingen. Indenrigsministeriet har anført at ministeriet har forstået Bolig- og Byministeriets udtalelse således at det ikke i sig selv anses for at være usagligt at der i forbindelse med indstilling af en person som formand for huslejenævnet lægges vægt på den pågældendes partitilhørsforhold. Jeg beder om at Indenrigsministeriet indhenter en udtalelse fra By- og Boligministeriet om hvorvidt denne forståelse er korrekt, før Indenrigsministeriet selv afgiver sin udtalelse.”

Samtidig afsluttede jeg min behandling af A's klage over By- og Boligministeriets afgørelse idet der ikke var udsigt til at jeg kunne kritisere denne afgørelse, jf. § 16, stk. 1, i ombudsmandsloven.

Af By- og Boligministeriets udtalelse af 8. december 2000 fremgår:

”

By- og Boligministeriet kan tilføje, at det fremgår af den i udtalelsen citerede betænkning nr. 251 af 14.6.1951, s. 12, 2. afsnit:

'Det må sikkert erkendes, at den hidtidige behandling af sagerne om fastsættelse af husleje ikke har været fuldt tilfredsstillende.' 'Hertil kommer, at kendskab til de lokale forhold efter udvalgets opfattelse er af særlig betydning i sager af denne art, '

Det må efter By- og Boligministeriets opfattelse således anses i god overensstemmelse med forarbejderne, at kommunalbestyrelsen, som via sit virke i lokalområdet må antages at have et bredt kendskab til personer med lokalkendskab, foretager indstilling til amtmanden.

Det kan tilføjes at boligreguleringslovens regler om beskikkelse af formand for huslejenævnet i forbindelse med indførelse af huslejenævn i hele landet med virkning fra 1.1.2001 er ændret således, at formanden - i overensstemmelse med hidtidig sædvanlig praksis - beskikkes efter indstilling fra kommunalbestyrelsen.

Side 12, sidste afsnit i betænkningen fremgår endvidere:

'For at nævnene kan arbejde uden unødige gnidninger, er det af største betydning, at valget af medlemmerne sker på en sådan måde, at nævnet kan nyde tillid i befolkningen. Det foreslås derfor at lade formanden udpege af amtmanden og således, at det sikres, at der ikke som følge af tilknytning til grundejer eller lejerorganisationer eller i kraft af erhvervsmæssige interesser kan rejses tvivl om hans upartiskhed.'

Upartiskheden går således efter By- og Boligministeriets opfattelse på, at det ved valget skal sikres, at formanden for huslejenævnet er uafhængig af såvel lejer-, som udlejerinteresser. Det kan således ikke anses i strid med lovgivningen, at der finder en kommunal indstilling sted, der, som følge af de kommunale afstemningsregler, afspejler kommunalbestyrelsens politiske sammensætning.

Amtmanden er imidlertid som nævnt i By- og Boligministeriets udtalelse forpligtet til at sikre, at de kandidater, som kommunen har peget på, er udvalgt efter saglige kriterier i forhold til stillingen, og amtmanden er endvidere forpligtet til at udnævne den, som amtmanden efter et generelt skøn finder er bedst egnet. By- og Boligministeriet skal i denne forbindelse endvidere henvise til By- og Boligministeriets afgørelse af 21.9.2000 side 7, 2. og 3. afsnit:

'I forbindelse med sagsbehandlingen af sager om ansættelser eller om afslag på ansøgning om ansættelse i offentlig forvaltning gælder der et almindeligt princip om, at stillinger indenfor det offentlige skal besættes med den mest kvalificerede ansøger. Se forvaltningsret Gammeltoft- Hansen m.fl. 1. udg. 1994 s. 143, C. 2.

Det følger endvidere af almindelige forvaltningsretlige grundsætninger, at der ved bedømmelse af ansøgere til stillinger i den offentlige forvaltning alene kan lægges vægt på hensyn, der kan anses for saglige i relation til den pågældende stilling. Se Forvaltningsret Gammeltoft- Hansen m.fl. 1. udg. 1994 s. 145, D, hjemmelsspørgsmål.'

På denne baggrund er det By- og Boligministeriets opfattelse, at et partipolitisk tilhørsforhold ikke i sig selv kan anses for at være et sagligt kriterie for en indstilling til formand for huslejenævnet."

Af Hvidovre Kommunes udtalelse af 2. februar 2001 fremgår:

”

I den anledning skal det bemærkes, at kommunalbestyrelsen finder, at en sag om beskikkelse af formanden for huslejenævnet ikke skal behandles som en sag om ansættelse i kommunens tjeneste, idet kommunen eller statsamtet f.eks. ikke har afskedigelseskompetence.

Endvidere skal det bemærkes, at sagen ikke hidtil er blevet behandlet eller opfattet som en ansættelsessag. Der har således ikke været indrykket stillingsopslag eller afholdt ansættelsessamtaler, og der er ikke udfærdiget ansættelsesbrev.

Den beskikkede formand har blot i brev af 15. april 1998, der vedlægges i kopi, fået oplysninger om vederlaget for hvervet, hvorfor kommunalbestyrelsen finder, at der ikke nu, delvist, kan inddrages principper og regler om ansættelse i offentlig forvaltning i sagen.”

Tilsynsrådet henholdt sig den 6. februar 2001 til sin udtalelse af 23. december 1998.

Af Indenrigsministeriets udtalelse af 15. juni 2001 fremgår:

”

1. For så vidt angår spørgsmålet om Hvidovre Kommunes oplysningsgrundlag i forbindelse med indstillingen om beskikkelse af formand for huslejenævnet skal Indenrigsministeriet bemærke følgende:

Som anført i Indenrigsministeriets udtalelse af 23. februar 2000 er det en almindelig kommunalretlig grundsætning, at der til brug for en kommunalbestyrelses stillingtagen til en sag skal foreligge det materiale, der er nødvendigt for, at kommunalbestyrelsens medlemmer kan træffe deres beslutning på et forsvarligt grundlag. Spørgsmålet om, hvorvidt materialet må anses som tilstrækkeligt, afgøres inden for vide rammer endeligt af kommunalbestyrelsen.

Boligreguleringslovens regler om beskikkelse indeholdt på tidspunktet for Hvidovre Kommunes indstilling om beskikkelse af formand for huslejenævnet ikke regler om statsamtets indhentelse af en indstilling fra den pågældende kommune, idet sådanne regler først blev indsat med virkning fra den 1. januar 2001. Boligreguleringsloven indeholdt følgelig heller ikke regler om, at personer, som måtte være interesseret i at blive beskikket som formand, kan eller skal rette henvendelse til kommunalbestyrelsen herom.

Af By- og Boligministeriets udtalelse af 8. december 2000 fremgår, at det må anses for at være i god overensstemmelse med forarbejderne til boligreguleringsloven, at amtmanden indhenter en indstilling fra kommunalbestyrelsen, som via sit virke i lokalområdet må antages at have bredt kendskab til personer med lokalkendskab, og at der efter By- og Boligministeriets opfattelse var tale om en almindelig udbredt og hensigtsmæssig praksis.

På denne baggrund finder ministeriet ikke grundlag for at fastslå, at kommunalbestyrelsens beslutningsgrundlag har været utilstrækkeligt som følge af den manglende oplysning om, at (A) ønskede at blive indstillet som formand for huslejenævnet i en ny periode.

Indenrigsministeriet finder i den forbindelse ikke, at der på andet grundlag påhviler kommunalbestyrelsen en pligt til at fastsætte en procedure, hvorefter regler om, at personer, som måtte være interesseret i at blive beskikket som formand, kan eller skal rette henvendelse til kommunalbestyrelsen herom.

Indenrigsministeriet er i den forbindelse opmærksomt på det i den kommenterede kommunale styrelseslov, 2000, side 122, anførte om, at der som grundlag for kommunalbestyrelsens behandling af en sag om ansættelse i kommunens tjeneste må foreligge oplysninger om samtlige ansøgere.

Indenrigsministeriet finder imidlertid ikke, at Hvidovre Kommunalbestyrelses behandling af sagen om indstilling af statsamtet kan sidestilles med behandlingen af en sag om ansættelse i kommunens tjeneste.

2. Vedrørende spørgsmålet om, hvorvidt Hvidovre Kommunalbestyrelse har inddraget usaglige hensyn i forbindelse med beslutningen om indstilling om beskikkelse af formand for huslejenævnet, har ombudsmanden henvist til, at Indenrigsministeriet har anført, at ministeriet har forstået By- og Boligministeriets udtalelse således, at det ikke i sig selv anses for at være usagligt, at der i forbindelse med indstilling af en person som formand for huslejenævnet lægges vægt på den pågældendes partitilhørsforhold.

I den anledning skal Indenrigsministeriet bemærke følgende:

Som det fremgår af Indenrigsministeriets udtalelse af 23. februar 2000 har ministeriet efter de foreliggende oplysninger lagt til grund, at Socialdemokratiet lagde vægt på, at partiets kandidat til hvervet som formand for huslejenævnet i Hvidovre Kommune var medlem af Socialdemokratiet.

By- og Boligministeriet har oplyst, at det har været en almindelig og udbredt praksis, at kommunalbestyrelsen foretager indstilling om beskikkelse af huslejenævnnsformand.

Kommunalbestyrelsen er et politisk valgt organ, og der er derfor ? medmindre der i lovgivningen er holdepunkter for det modsatte ? grund til at antage, at kommunalbestyrelsen i sine beslutninger kan lægge vægt på (parti)politiske interesser, herunder ved valg og indstilling til forskellige hverv lægge vægt på kandidaternes politiske holdninger, herunder deres partitilhørsforhold.

Det er således efter Indenrigsministeriets opfattelse som udgangspunkt lovligt og dermed sagligt, at kommunalbestyrelsen ved valg og indstilling af kandidater til forskellige hverv lægger vægt på deres politiske holdninger, herunder deres partitilhørsforhold.

Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen om, at huslejenævnnsformanden udpeges af amtmanden, at reglerne om valget af nævnets formand og de øvrige medlemmer af huslejenævnet tilsigter at sikre, at valget sker efter rent saglige, upartiske linier.

Det fremgår af By- og Boligministeriets udtalelse til sagen, at upartiskhed i denne forbindelse går på, at det ved valget skal sikres, at formanden for huslejenævnet er uafhængig af såvel lejer- som udlejerinteresser, jf. herved bestemmelsens ordlyd og det i By- og Boligministeriets udtalelse citerede fra sidste afsnit på side 12 i betænkning 251/1951. Det kan således efter By- og Boligministeriets opfattelse ikke anses i strid med lovgivningen, at der finder en kommunal indstilling sted, der som følge af de kommunale afstemningsregler afspejler kommunalbestyrelsens politiske sammensætning.

Indenrigsministeriet kan henholde sig til By- og Boligministeriets forståelse af forarbejderne til loven, og finder således ikke, at loven udelukker, at kommunalbestyrelsen ved indstilling til hvervet som formand for huslejenævnet kan lægge vægt på partitilhørsforhold.

Indenrigsministeriet finder således fortsat ikke grundlag for at antage, at Hvidovre Kommunalbestyrelse har inddraget usaglige hensyn i forbindelse med beslutningen om indstilling.

Som anført i Indenrigsministeriets udtalelse af 23. februar 2000 skal kommunalbestyrelsen, når den foretager valg og indstilling til forskellige hverv, lægge vægt på, hvorvidt den der vælges eller indstilles, opfylder de krav, der efter den relevante lovgivning stilles til den, der skal varetage det pågældende hverv.

Ved indstillingen til hvervet som formand for Huslejenævnet i Hvidovre skulle Hvidovre Kommunalbestyrelse således lægge vægt på, om vedkommende opfyldte kravene i § 36, stk. 2, i lov om midlertidig boligregulering, dvs. han skulle være jurist og måtte ikke have særlig tilknytning til grundejer- eller lejerorganisationer eller være erhvervsmæssigt interesseret i ejendomshandler.

Indenrigsministeriet finder ikke grundlag for at antage, at Hvidovre Kommunalbestyrelse ved beslutningen om indstilling til hvervet som huslejenævnnsformand ikke har inddraget disse hensyn.

Indenrigsministeriet kan i øvrigt henholde sig til ministeriets udtalelse af 23. februar 2000.
”

Den 16. juni 2001 kommenterede A udtalelserne.

Sager vedrørende lov om midlertidig boligregulering blev ved Statsministeriets bekendtgørelse nr. 1107 af 20. december 2001 overført fra By- og Boligministeriet til Socialministeriet. Samtidig blev Indenrigsministeriet og Sundhedsministeriet sammenlagt til et Indenrigs- og Sundhedsministerium.

Ombudsmandens udtalelse

”Indledningsvis gør jeg opmærksom på at jeg ved min behandling af sagen har koncentreret mig *dels* om hvorvidt kommunalbestyrelsen ved sin beslutning på mødet den 9. december 1997 om hvem kommunen skulle indstille som formand for huslejenævnet, var berettiget til at lægge vægt på

kandidatens partipolitiske tilhørsforhold, dels om oplysningsgrundlaget på mødet var utilstrækkeligt som følge af at kommunalbestyrelsen ikke fik forelagt oplysningen om at De ønskede at fortsætte som formand for huslejenævnet.

Hensynet til partipolitisk tilhørsforhold

På baggrund af min gennemgang af sagen har jeg - ligesom Indenrigsministeriet - lagt til grund at Socialdemokratiet lagde vægt på at den som partiet ønskede at indstille som formand for huslejenævnet, var medlem af Socialdemokratiet. Spørgsmålet er på den baggrund om kommunalbestyrelsen var berettiget til at inddrage hensynet til kandidatens partipolitiske tilhørsforhold ved beslutningen om hvem der skulle indstilles som formand for huslejenævnet.

Statsamtet beskikkede den 18. februar 1998 (B) som formand for huslejenævnet, jf. § 36, stk. 2, i den dagældende boligreguleringslov (bekendtgørelse nr. 913 af 17. oktober 1996 af lov om midlertidig regulering af boligforholdene som senest ændret ved lov nr. 970 af 17. december 1997).

Reglen i § 36, stk. 2, stammer oprindeligt fra § 70, stk. 2, 2. pkt., i lov nr. 251 af 14. juni 1951 om leje. § 70, stk. 2, havde følgende ordlyd:

'Stk. 2. Nævnet skal bestå af en formand og 2 andre medlemmer. Formanden, der ikke må have særlig tilknytning til grundejer- eller lejerorganisationer eller være erhvervsmæssigt interesseret i ejendomshandel, vælges af amtmanden (i København overpræsidenten). De 2 andre medlemmer, der begge skal være kendt med husleje forhold såvel for boliger som for forretningslokaler, og hvoraf det ene skal være en grundejer, der tillige er udlejer, det andet en lejer, vælges af kommunalbestyrelsen, dog således at mindst $\frac{3}{4}$ af den samlede kommunalbestyrelses stemmer skal være afgivet for valget af de pågældende. Opnås sådan stemmeflerhed ikke, foretager amtmanden (i København overpræsidenten) valget. Der vælges samtidig efter samme regler en suppleant for formanden og hvert af de øvrige 2 medlemmer. Den, der første gang vælges, afgiver til amtmanden (overpræsidenten) skriftlig forsikring om, at han vil udføre sit hverv efter bedste evne og overbevisning.'

Af bemærkningerne til lovforslagets § 70 (Rigsdagstidende 1950-51, tillæg A, sp. 7685) fremgår:

Som anført i betænkningen er udvalget af den opfattelse, at der bør gennemføres bestemmelser, der giver udlejerne mulighed for at opnå en lejeforhøjelse også i bestående lejeforhold. Til gennemførelse af kontrollen med bestemmelserne herom vil imidlertid forslaget om nævn i L. F. 1948-50 være utilstrækkeligt, idet antallet af sager må forventes at blive så stort, at der må et betydeligt større antal nævn til, hvis opgaven skal kunne klares på tilfredsstillende måde. Udvalget lægger vægt på, at nævnene sammensættes således at det sikres, at nævnet kommer til at rumme den fornødne kendskab til begge parters forhold, at det kan arbejde med rimelig hurtighed. Udvalget har derfor ment det rigtigst, at nævnet kun kommer til at bestå af 3 medlemmer, og at der nedsættes et i hver kommune, således at nævnsmedlemmerne kan være i besiddelse af tilstrækkelig indsigt i de lokale forhold. Af samme grund og fordi et enkelt nævn næppe vil kunne overkomme arbejdet i de største kommuner, foreslås der tillagt kommunalbestyrelserne i kommunerne med over 30.000 indbyggere beføjelse til at lade nedsætte flere nævn.

Reglerne om valget af nævnets formand og øvrige medlemmer tilsigter at sikre, at valget sker efter rent saglige, upartiske linier, således at nævnet kan nyde ubetinget tillid i befolkningen. Nævnsmedlemmernes funktionstid foreslås fastsat til 3 år svarende til lovens gyldighedsperiode.

Forslaget om lov om leje var udarbejdet på grundlag af betænkning af 25. maj 1951 angående leje- og boliganvisningslovgivningen samt lovgivningen om statens støtte til boligbyggeriet afgivet af udvalget vedrørende lejeforhold, boliganvisning og statens støtte til boligbyggeriet. Lovforslaget er enslydende med udvalgets forslag (jf. Rigsdagstidende 1950-51, tillæg A, sp. 7674). Udvalget anfører bl.a. følgende, s. 12f, i betænkningens afsnit om nedsættelse af huslejenævn:

Hertil kommer, at kendskab til de lokale forhold efter udvalgets opfattelse er af særlig betydning i sager af denne art, ligesom det sikkert i mange tilfælde vil være hensigtsmæssigt at foretage besigtigelse.

Med hensyn til nævnets sammensætning mener udvalget, at denne bør være således, at nævnene dels kommer til at rumme den fornødne sagkundskab, dels udpeges således, at der sikres ligelig repræsentation af grundejere og lejere. Endvidere tillægger udvalget det betydelig vægt, at nævnene bliver i stand til at arbejde med fornøden smidighed og hurtighed, og man foreslår derfor, at det enkelte nævn kun kommer til at bestå af en formand og 2 andre medlemmer. For at nævnene kan arbejde uden unødige gnidninger, er det af største betydning, at valget af medlemmerne sker på en sådan måde, at nævnet kan nyde tillid i befolkningen. Det foreslås derfor at lade formanden udpege af amtmanden og således, at det sikres, at der ikke som følge af tilknytning til grundejer- eller lejerorganisationer eller i kraft af erhvervsmæssige interesser kan rejses tvivl om hans upartiskhed. Også valget af nævnets øvrige medlemmer bør foregå på en sådan måde, at der normalt ikke skulle kunne rejses berettiget kritik mod pågældende medlemmers saglige kvalifikationer og egnethed til hvervet. Udvalget har derfor ment, at kommunalbestyrelserne som følge af deres lokalkendskab burde have adgang til at foretage valget, men at det på den anden side bør sikres, at et bestemt, måske knebent flertal indenfor kommunalbestyrelsen ikke uden videre skulle kunne blive enebestemmende ved valget, der ud fra de anførte grunde ikke bør have karakter af et politisk valg. Udvalget foreslår derfor, at valget skal træffes med mindst $\frac{3}{4}$ majoritet. Kan en sådan ikke opnås, skal udnævnelserne foretages af amtmanden.

Bestemmelserne om huslejenævnets sammensætning (på daværende tidspunkt § 101, stk. 3) udgik ved lov nr. 77 af 31. marts 1965 om ændringer i lov om leje. I stedet blev der indsat nye bestemmelser om nævnets sammensætning. Bestemmelsen om beskikkelse af nævnets formand blev herefter § 101, stk. 4, og fik følgende ordlyd:

'Stk. 4. Formanden beskikkes af amtmanden, i København overpræsidenten. Han skal have bestået juridisk embedseksamen og må ikke have særlig tilknytning til grundejer- eller lejerorganisationer eller være erhvervsmæssigt interesseret i ejendomshandler.'

Ved samme lovændring udgik reglen om at amtmanden valgte de to andre medlemmer af huslejenævnet i tilfælde af at der ikke blev afgivet mindst $\frac{3}{4}$ af den samlede kommunalbestyrelses stemmer for valget af de pågældende.

Af bemærkningerne til de ændrede bestemmelser om huslejenævnets sammensætning fremgår (Folketingstidende 1964-65, tillæg A, sp. 1776):

'Med henblik på at styrke huslejenævnenes autoritet blandt ejere og lejere og øge disses tillid til nævnsafgørelsernes rigtighed foreslås fastsat ændrede bestemmelser om valg af formand og medlemmer til huslejenævnene. Ændringerne går ud på, at formanden skal have juridisk embedseksamen, hvilket krav anses for rimeligt, når henses til nævnsafgørelsernes karakter. Dog vil personer, der ikke opfylder denne betingelse, men som hidtil har varetaget hvervet som huslejenævnensformand og derigennem har erhvervet sig særlig sagkundskab, kunne genvælges. Endvidere indebærer ændringerne, at nævnets medlemmer i lighed med medlemmer af boliganvisningsudvalg og lægdommere i boligretterne udpeges blandt personer, der er indstillet af større grundejer- og lejerforeninger i vedkommende område og således må forudsættes at have nøje kendskab til lejeforhold og parternes interesser heri.'

Ved lov nr. 238 af 8. juni 1979 om midlertidig regulering af boligforholdene fastholdtes bestemmelsens ordlyd stort set uændret idet følgende fremgår af denne lovs § 36, stk. 2:

'Stk. 2. Formanden beskikkes af amtmanden, i København af overpræsidenten. Formanden skal have bestået juridisk kandidatexamen. Han må ikke have særlig tilknytning til grundejer- eller lejerorganisationer eller være erhvervsmæssigt interesseret i ejendomshandler.'

Bestemmelsen om at den der første gang blev valgt til medlem af et huslejenævn, skulle afgive en skriftlig forsikring til amtmanden (overpræsidenten) om at ville udføre sit hverv efter bedste evne og overbevisning, udgik ved lov nr. 238 af 8. juni 1979.

Den affattelse som bestemmelsen i § 36, stk. 2, fik ved lov nr. 238 af 8. juni 1979, var også gældende på tidspunktet for Hvidovre Kommunalbestyrelses behandling af sagen, jf. lovbekendtgørelse nr. 913 af 17. oktober 1996 som senest ændret ved lov nr. 230 af 2. april 1997.

Af punkt 43 (der angår huslejenævnenes sammensætning m.v.) i Boligstyrelsens cirkulære nr. 212 af 4. december 1979 om boligreguleringsloven fremgår:

' 43. Et huslejenævn skal bestå af en formand og 2 andre medlemmer. Formanden må ikke have særlig tilknytning til grundejer- og lejerorganisationer eller være erhvervsmæssigt interesseret i ejendomshandel. Han kan derfor ikke være medlem af bestyrelsen af grundejer- eller lejerorganisationer, men der kan næppe være noget til hinder for, at han er menigt medlem af en sådan organisation. Formanden skal endvidere have juridisk kandidateksamen. Formanden vælges af amtmanden (i København overpræsidenten).

Ved reglerne om valg af nævnsmedlemmer har man tilstræbt at gøre huslejenævnet til en instans, som kan nyde almindelig tillid og autoritet i de kredse, med hvis forhold nævnet skal beskæftige sig, ligesom man har villet sikre, at nævnet gennem sine medlemmer sidder inde med det fornødne kendskab til de forhold, det skal tage sig af. Nævnet har ikke karakter af en voldgiftsret, hvor grundejerrepræsentanten og lejerrepræsentanten udelukkende skal varetage grundejernes og lejernes interesser, medens formanden skal søge at forlige de modstridende synspunkter. Alle 3 medlemmer skal i fællesskab søge at finde frem til en i vedkommende sag rimelig løsning inden for de givne rammer.

§ 36, stk. 2, er efterfølgende blevet ændret ved lov nr. 406 af 31. maj 2000 hvorved ordene 'efter indstilling fra kommunalbestyrelsen' blev indsat i bestemmelsens 1. pkt. Formålet med ændringen var at præcisere at det påhvilede kommunalbestyrelsen at foretage indstilling vedrørende formand for huslejenævn (Folketingstidende 1999-2000, tillæg A, s. 6276). Den gældende boligreguleringslov fremgår nu af lovbekendtgørelse nr. 348 af 14. maj 2001 som ændret ved lov nr. 402 af 6. juni 2002.

Som det fremgår ovenfor, var der på tidspunktet for Hvidovre Kommunalbestyrelses behandling af spørgsmålet om hvem kommunen skulle indstille som formand for huslejenævnet i perioden fra den 1. januar 1998 til den 31. december 2001, ingen regler om at kommunen kunne eller skulle afgive en sådan indstilling. Derimod var der praksis for at kommunalbestyrelsen på statsamtets anmodning afgav en indstilling til brug for statsamtets beskikkelse af formand for nævnet.

Jeg har ingen bemærkninger til denne - nu lovfæstede - praksis hvorefter statsamtet til brug for beskikkelsen af formand for huslejenævnet indhentede indstilling fra kommunalbestyrelsen. Jeg henviser bl.a. til det som By- og Boligministeriet har anført om at det efter By- og Boligministeriets opfattelse er i god overensstemmelse med forarbejderne at kommunalbestyrelsen som via sit virke i lokalområdet må antages at have et bredt kendskab til personer med lokalkendskab, foretog indstilling til statsamtet.

Boligreguleringslovens § 36, stk. 2, angår således statsamtets beskikkelse af formand for huslejenævnet - og ikke kommunens indstilling til statsamtet herom. Det må antages at kommunalbestyrelsen ved sin indstilling i hvert fald kan varetage de samme hensyn som statsamtet kan varetage efter § 36, stk. 2.

Jeg er enig med By- og Boligministeriet i at den upartiskhed som er nævnt i forarbejderne til boligreguleringslovens § 36, stk. 2, refererer til at det ved valget af formand for huslejenævnet skal sikres at formanden er uafhængig af såvel lejer- som udlejerinteresser. Det skal i samme forbindelse sikres at formanden ikke er erhvervsmæssigt interesseret i ejendomshandler, jf. bestemmelsens ordlyd.

Den upartiskhed som følger af forarbejderne til § 36, stk. 2, vedrører således ikke (umiddelbart) spørgsmålet om formandens partipolitiske tilhørsforhold.

Om sagligheden af hensynet til partipolitisk tilhørsforhold anfører By- og Boligministeriet at et partipolitisk tilhørsforhold ikke i sig selv kan anses for at være et sagligt kriterium for indstilling af formand for huslejenævnet. Samtidig mener By- og Boligministeriet at det ikke er i strid med lovgivningen at der finder en kommunal indstilling sted der som følge af de kommunale afstemningsregler afspejler kommunalbestyrelsens politiske sammensætning.

Indenrigsministeriet mener at boligreguleringsloven ikke udelukker at kommunalbestyrelsen ved indstilling til hvervet som formand for huslejenævnet kan lægge vægt på kandidatens partitilhørsforhold.

I Forvaltningsret, Almindelige Emner, 3. udgave, 1997, s. 193, anfører Jens Garde mfl. at det gælder som en almindelig regel at en myndighed ikke uden lovhjemmel må varetage partipolitiske formål. Lignende skriver Jon Andersen mfl. i Forvaltningsret, 1994, s. 232, idet det her anføres at heller ikke partipolitiske hensyn må indgå i skønsudøvelsen medmindre det har særlig lovstøtte. Jens Garde og Jørgen Mathiassen nævner i Kommunalret, 1991, s. 39, at det i almindelighed gælder at en kommune ikke må forfølge partipolitiske formål med en ydelse. Det gælder i princippet for enhver kommunal ydelse, og partipolitiske formål skal ikke afgrænses alt for snævert. Jeg kan også henvise til de sager som er nævnt i Folketingets Ombudsmands beretninger for 1974, s. 156f*, og for 1981, s. 168ff*. Efter lov nr. 459 af 12. juni 1996 - som angår et tilgrænsende område - gælder der i øvrigt et forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet mv. på grund af politisk anskuelse.

Jeg mener ikke at der er holdepunkter for at antage at hensynet til kandidatens partipolitiske tilhørsforhold kan inddrages efter boligreguleringslovens § 36, stk. 2. Jeg er således enig med By- og Boligministeriet i denne henseende. Jeg har navnlig lagt vægt på at § 36, stk. 2, og dens forarbejder ikke giver støtte for at antage at partipolitiske hensyn kan tillægges betydning ved beskikkelse af formand for huslejenævnet, og at det antages at partipolitiske hensyn ikke kan varetages medmindre dette har støtte i loven.

Det kan overvejes om kommunalbestyrelsen, fordi den er et politisk valgt organ, sagligt kan varetage hensynet til kandidatens partipolitiske tilhørsforhold. I den forbindelse kan jeg bl.a. henvise til det som Bent Christensen har anført i Forvaltningsret - opgaver, hjemmel, organisation (1997), s. 132f, og til den sag som er gengivet i Folketingets Ombudsmands beretning for 1971, s. 116ff*. Jeg kan også henvise til en af mine sager, der blev afsluttet den 22. november 1988, om en kommunalbestyrelses valg af medlemmer til kommunens sociale forbrugerråd (mit j.nr. 1987- 1042-42). Sagen er nævnt i Lov om kommunernes styrelse med kommentarer af Emil le Maire og Niels Preisler, 3. udgave (2000), s. 126. I denne sag tilkendegav Indenrigsministeriet at en kommunalbestyrelse, når den er udpegelsesforum og skal vælge personer til kommunale hverv - i modsætning til ved besættelse af kommunale stillinger mv. - ikke var afskåret fra at inddrage politiske synspunkter i valget. Ministeriets opfattelse gav mig ikke anledning til bemærkninger. Samtidig mente jeg at grundsætningen om saglig forvaltning dog satte visse grænser for hvilke hensyn der kunne tillægges vægt ved valget. Jeg bemærkede i den forbindelse bl.a. at et hensyn der bestod i ønsket om at foretage en 'straffeaktion', ikke kunne anses som sagligt.

Efter Indenrigsministeriets opfattelse er det som udgangspunkt sagligt at kommunalbestyrelsen ved valg og indstilling til forskellige hverv lægger vægt på kandidatens politiske holdninger, herunder vedkommendes partitilhørsforhold, medmindre der i loven er holdepunkter for det modsatte. Indenrigsministeriet mener - som nævnt ovenfor - ikke at boligreguleringsloven udelukker at kommunalbestyrelsen ved indstilling af formand for huslejenævnet kan lægge vægt på partitilhørsforhold. Ministeriets konklusion er derfor at kommunalbestyrelsen ikke er afskåret fra at tillægge kandidatens partipolitiske tilhørsforhold betydning ved indstilling af formand for huslejenævnet.

For så vidt angår valg af f.eks. borgmester og tilsvarende hverv, er jeg selvsagt enig med Indenrigsministeriet i at kommunalbestyrelsen kan lægge og faktisk lægger vægt på kandidatens partipolitiske tilhørsforhold. Jeg mener imidlertid ikke at kommunalbestyrelsens valg af borgmester og tilsvarende valg kan sidestilles med kommunalbestyrelsens indstilling af formand for huslejenævnet. Ud over at selve beskikkelsen foretages af statsamtet efter reglen i boligreguleringslovens § 36, stk. 2, har jeg lagt vægt på at huslejenævnet er et administrativt nævn der træffer afgørelse i tvister mellem private.

Samlet set må jeg derfor være betænkelig ved at hensynet til kandidatens partipolitiske tilhørsforhold indgik i Hvidovre Kommunalbestyrelses beslutning om hvem kommunalbestyrelsen skulle indstille som formand for huslejenævnet for perioden fra den 1. januar 1998 til den 31. december 2001 - også ud over dette at den kommunale indstilling som følge af de kommunale afstemningsregler afspejler kommunalbestyrelsens politiske sammensætning. Om det sidstnævnte forhold deler jeg By- og Boligministeriets opfattelse.

Jeg har gjort Hvidovre Kommune, Tilsynsrådet for Københavns Amt og Indenrigs- og Sundhedsministeriet bekendt med min opfattelse.

Oplysningsgrundlaget

Hvidovre Kommunalbestyrelse fik ikke på mødet den 9. december 1997 oplysning om at De ønskede at fortsætte som formand for huslejenævnet. Spørgsmålet er om kommunalbestyrelsens oplysningsgrundlag på mødet som følge af denne manglende oplysning var utilstrækkeligt.

Tilsynsrådet for Københavns Amt og Indenrigsministeriet mener ikke at kommunalbestyrelsens oplysningsgrundlag var utilstrækkeligt.

Ifølge official- eller undersøgelsesprincippet påhviler det den enkelte forvaltningsmyndighed selv at fremskaffe de fornødne oplysninger om de foreliggende sager. Afgørelse må således først træffes når de nødvendige oplysninger foreligger. Officialprincippet er et grundlæggende princip inden for forvaltningsretten, og princippet gælder på ulovbestemt grundlag. Som udgangspunkt gælder princippet ved siden af eventuelle udtrykkeligt angivne regler om sagsoplysning i de enkelte love. Jeg henviser til Kaj Larsen mfl. i Forvaltningsret (1994), s. 297ff. Officialprincippet gælder også i sager der behandles af kommunalbestyrelsen, jf. f.eks. den sag der er gengivet i Folketingets Ombudsmands beretning for 1999, s. 170ff*.

De rettede i efteråret 1997 - før kommunalbestyrelsesmødet den 9. december 1997 - via huslejenævnets sekretær henvendelse til kommunaldirektøren om at De ønskede at fortsætte som formand for huslejenævnet. Kommunaldirektøren videregav oplysningen til borgmesteren. Kommunaldirektøren og borgmesteren var således i besiddelse af oplysningen før mødet den 9. december 1997, jf. kommunens brev af 7. oktober 1998. De havde på dette tidspunkt været formand for huslejenævnet i ca. 18 år, og der er ikke i sagen oplysninger om problemer i huslejenævnet i denne periode.

Efter min opfattelse burde oplysningen om at De ønskede at fortsætte som formand for nævnet, i den foreliggende situation have været forelagt for kommunalbestyrelsen på mødet den 9. december 1997. Ud over det som jeg har nævnt ovenfor, har jeg lagt vægt på at der i den foreliggende situation var tale om en relevant oplysning. Dertil kommer at det antages at der som grundlag for kommunalbestyrelsens behandling af en ansættelsessag må foreligge oplysning om samtlige ansøgere, og at afstemningen i en ansættelsessag ikke uden at der er enighed herom, kan begrænses til alene at vedrøre en del af ansøgerne, f.eks. dem som er omfattet af udvalgets indstilling. Jeg henviser til Lov om kommunernes styrelse med kommentarer af Emil le Maire og Niels Preisler, 2000, 3. udgave, s. 122. Jeg mener at det er nærliggende at antage at tilsvarende gælder i det foreliggende tilfælde. Det forhold at der efter boligreguleringsloven hverken er fastsat eller er pligt til at fastsætte regler om at personer der er interesserede i at blive formand for huslejenævnet, kan eller skal rette henvendelse til

kommunalbestyrelsen, mener jeg ikke kan tillægges særlig betydning under de foreliggende omstændigheder. Jeg henviser til at kommunen i Deres sag forud for mødet allerede var i besiddelse af den pågældende oplysning.

Jeg har gjort Hvidovre Kommune, Tilsynsrådet for Københavns Amt og Indenrigs- og Sundhedsministeriet bekendt med min opfattelse.

Herefter mener jeg ikke at jeg har tilstrækkeligt grundlag for at foretage en nærmere vurdering af spørgsmålet om kommunalbestyrelsens oplysningsgrundlag ud fra den af Indenrigsministeriet nævnte kommunalretlige grundsætning.

Sammenfatning

Jeg har overvejet om jeg på baggrund af min kritik ovenfor har grundlag for at henstille til Indenrigs- og Sundhedsministeriet at sagen genoptages. Jeg mener ikke at jeg har grundlag for at afgive en sådan henstilling. Jeg har navnlig lagt vægt på at der - som det er Dem bekendt - ikke er udsigt til at jeg kan kritisere By- og Boligministeriets afgørelse af 21. september 2000 om statsamtets beskikkelse af (B) som formand for huslejenævnet i perioden fra den 1. januar 1998 til den 31. december 2001, jf. mit brev af 1. november 2000 til Dem.

I forbindelse med min endelige, afsluttende behandling af sagen har jeg i øvrigt gjort mig følgende overvejelser:

Som det fremgår ovenfor, fik statsamtet i december 1997 oplysning om at kommunen havde indstillet (B) som formand for huslejenævnet i perioden fra den 1. januar 1998 til den 31. december 2001, og dermed at kommunen ikke havde indstillet Dem. De var på dette tidspunkt formand for huslejenævnet, og De ønskede at fortsætte som formand hvilket statsamtet på samme tidspunkt fik oplysning om. Statsamtet fik også - fra Dem - oplysning om de mulige årsager til at kommunen ikke havde indstillet Dem.

På baggrund heraf har jeg overvejet om jeg har grundlag for at rejse en særskilt undersøgelse af spørgsmålet om hvorvidt statsamtet i denne situation burde have iværksat en ekstra høring af kommunen før statsamtet tog stilling til hvem der skulle beskikkes som formand for huslejenævnet.

Ud fra en samlet vurdering af sagen mener jeg ikke at jeg har tilstrækkeligt grundlag for at indlede en sådan særskilt undersøgelse. Jeg har bl.a. lagt vægt på at sagen angår beskikkelse af formand for huslejenævnet i perioden fra den 1. januar 1998 til den 31. december 2001, og på at der fortsat ikke er udsigt til at jeg kan kritisere resultatet af By- og Boligministeriets afgørelse af 21. september 2000 om statsamtets beskikkelse af formand for huslejenævnet i denne periode.”

NOTER: (*) FOB 1971, s. 116, FOB 1974, s. 156, FOB 1981, s. 168, og [FOB 1999, s. 170](#).